

som enhver Læge veed skarper og bestemte. De have lært at kunne behandle f. Ex. en vis Art af Chirurgiske Tilfælde, Beenbrud eller Sligt, og de have derved tidligere paa Steder, hvor der ingen Læge var, gjort nogen Nytte og Gavn; nu anvende de fremdeles denne Empiri med Tillid og Tro til deres egen Dygtighed; men den særlige Indsigt, som man ventte at finde hos dem, er i Virkeligheden ikke tilstede. Hvad disse, de bedste af Quaksalverne, ere i Besiddelse af, det er, naar jeg skal sige det ligefrem, kun Affald, forældet og tildeels forkastet Affald fra den virkelige Lægekunst, Ting, som denne har kjendt i mangfoldige Aar, som den har brugt, men som den ikke længere bruger i den Form, eller som den nu kun bruger ved Siden af andre Ting. Empirikeren kaster sig over en saadan enkelt Ting og anvender den, men han kjender ikke Grænsen for dens Anvendelse, han kjender ikke de andre Midler, som i visse Tilfælde bør træde i Stedet. Og dog siger man, at han meget ofte helbreder. Ja, vi vide Alle, hvorledes dette gaaer til. Naar en Læge behandler Sygdommen, da behandler han alle Sygdomme; han har ikke Lov til at drage sig bort fra nogen Sygdom. Men Quaksalveren paatager sig kun, hvad han vil; alt Andet viser han bort fra sig. Naar Lægen dernæst gjør heldige og uheldige Cure, taler han ikke videre derom. Naar Quaksalveren slaaer 10 ihjel og sender 100 uhjulpne bort, saa taler han heller ikke derom; men oplever han tilfældigviis, at Noget slaaer an, og at Patienten aldeles tilfældigt kommer sig, taler han desto mere derom. De 100 Uhjulpne tale heller ikke om, at de ikke ere blevne hjulpne, thi de skamme sig over, at de have henvendt sig til en Quaksalver; men den Ene, som er bleven hjulpen, eller som maaskee rettere er kommen sig ved Naturens Lægekunst, siger desto høiere: „Der kunne I see; jeg var opgiven af min Læge, men denne Mand har helbredet mig“. Saaledes gaaer det til, mine Herrer. Og i Reglen er det ikke engang en i god Tro handlende Quaksalver, som vi have at gjøre med. Der knytter sig meget Andet til. Det Første, som Quaksalveren gjør, naar han er kommen lidt igang, det er, at han nu anvender i flere Tilfælde, hvad han maaskee i Begyn-

delsen i god Tro anvendte i visse enkelte Tilfælde, fordi han ikke, nu da han har begyndt at vinde Tillid og har faaet en Indtægt, vil standse og fordi han ikke vil indrømme, at hans Virksomhedskreds, at det, hvori han nogenlunde havde Indsigt, var meget begrændset. Men saa ere vi allerede komne ind paa Stuffelsen og Bedrageriet. Men der er dernæst ogsaa et andet Punkt, paa hvilket Quaksalveren efterhaanden gaaer over til Bedrageriet, og det er, naar han mærker, at der er visse Formler, en vis hemmelighedsfuld Indklædning, der gjør Virkning paa Folk, thi den anvender han dog, uagtet han ikke selv længere troer, at den betyder Noget. Quaksalveren gaaer efterhaanden endog videre og sætter sig undertiden i Forbindelse med Forbrydelsen; Quaksalveren arbejder saaledes ofte med ved Fosterskrivelseser og ved at fremme Usædelighed. Jeg har paa Grund af alt dette, mine Herrer, den største Modbydelighed mod Quaksalveri. Men dog siger jeg, at vor nuværende Quaksalverilovgivning er saaledes bestaen, at man, naar den først ved et Regjeringsforslag er dragen frem, og naar jeg er sat ind i et Udvalg for at arbejde denne Gjenstand, saa ikke kan blive staaende ved at sige: „Lad det blive, som det er“. Jeg skal nu sige hvorfor.

For det Første, fordi vor nuværende Quaksalverilovgivning ikke beroer paa en sand og holdbar Lovs Grund, og i saa Henseende maa jeg da først fremhæve, at det ærede Mindretal heri tildeels har givet Fleertallet fuldstændigt Medhold. Mindretallet har vel sagt, at man dog ikke maatte beraabe sig paa den politiske Frihed og dens Consequenser, og at den politiske Frihed maatte undertaste sig mangfoldige Indstrænkninger. Ja, ganske vist; men den politiske Frihed opfordrer dog til alvorligt at overveie og gjøre sig Rede for, hvorvidt der er tilstrækkelig Berettigelse til at gribe begrændsende ind i Individernes Bevægelse, og den politiske Frihed medfører, at man ikke længere blot kan berolige sig ved, at Lovgivningen har noget Godt for sig med sine Bestemmelser og gaaer ud paa, som man kalder det, patriarkalt at sørge for Befolkningen og dens Interesser. Den politiske Frihed forlanger, at vi maae spørge om, hvorvidt vi ere berettigede